

Mai més!

Butlletí d'informació i comunicació de l'Amical de Mauthausen

i altres camps i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya

Sumari

- 1 - 1945 - 2010: 65è aniversari.
- 2 - Reunió del CIM a Barcelona.
- 3 - Condemna als acusats de la llibreria Kalki.
 - Nou atac al monument de Camargo.
 - Col·laboracions: Els nazis i el mal.
- 4 - Activitats: Homenatge represaliats del franquisme.
 - Mostra d'associacions de la Mercè.
 - Anul·lació judici President Companys.
 - Presentació llibre "El buen hombre".
 - Traducció al francès llibre J. Escuer.
- 5 - USMHM.
 - Monument afusellats pel franquisme.
 - Activitats a l'Aragó.
 - Delegació de Madrid.
 - Homenatge deportats rodencs.
- 6 - Exposicions i conferències.
 - 70è Aniversari de l'Exili Espanyol.
 - Què us diré de Mauthausen?
 - Exposició "Imatges i Memòria de Mauthausen".
- 7 - Reunió de les Amicals de França i Espanya.
 - Recordem a...
- 8 - Nova pàgina web.
 - La memòria viva de Mauthausen.
 - Loi des orphelins.
 - Lectures recomanades.

© Amical de Mauthausen i altres camps de concentració nazis.

Sils, 1 baixos - 08002 Barcelona
Tel. 93 302 75 94 - Fax 93 302 75 83
e-mail: A_MAUTHAUSEN@terra.es

REDACCIÓ: Rosa Torán
Josep San Martín

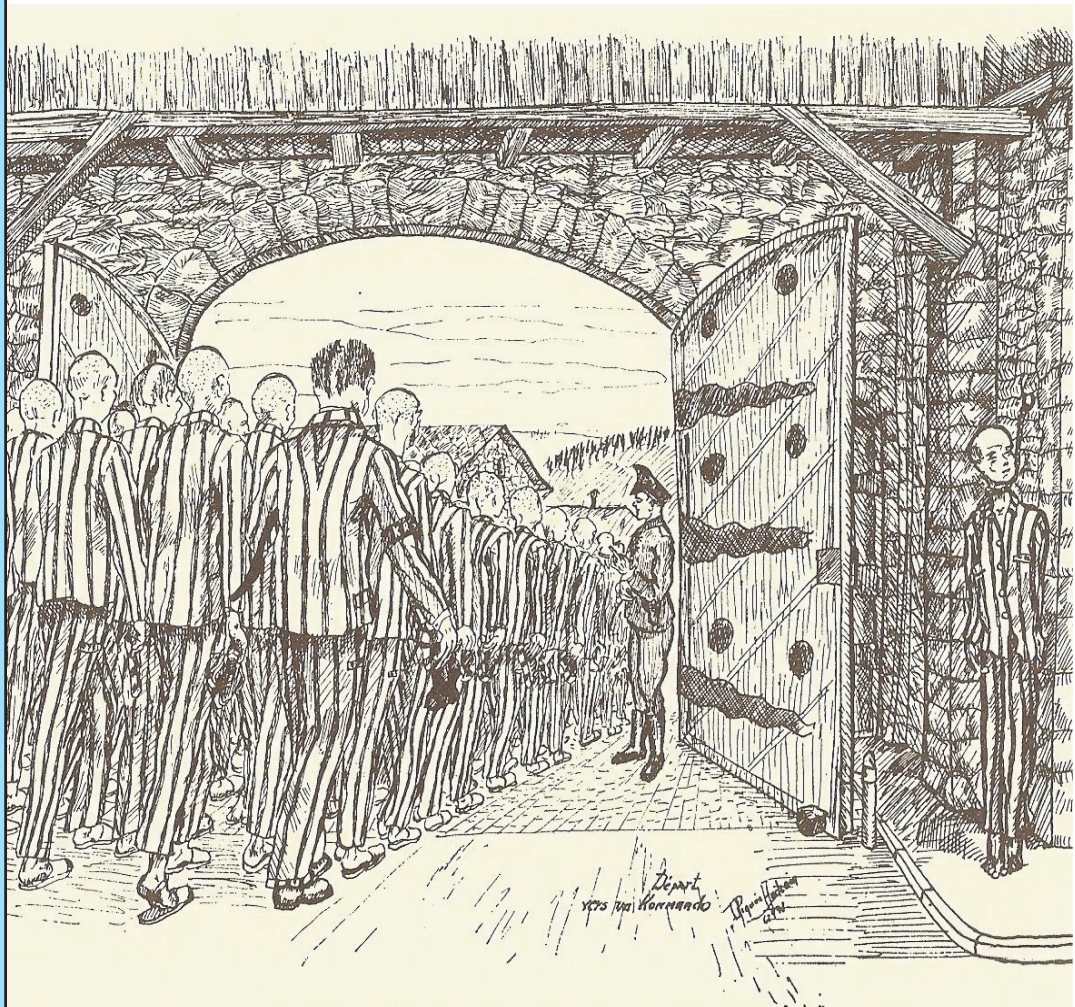
MAQUETACIÓ: Josep San Martín

IMPRESSIÓ: Gramagraf, s.c.c.p.

Dipòsit legal: B-14.608-2001
S'autoritza la reproducció de fragments citant-ne la procedència.

1945 - 2010 Aquest any es compleixen 65 anys de l'alliberament dels camps: des d'Auschwitz, el 27 de gener, fins a Mauthausen, el 5 de maig.

Un cop més, tornarem a recordar i cridarem tantes vegades com calgui: "Mai més!"; perquè encara al nostre món hi ha massa brots de feixisme, encara hi ha rèpliques, més grans o més petites, que ens alerten, cada dia, que ens cal seguir recordant perquè no hi torni a haver més *Mauthausens Mai més!*

Dibuix de Daniel Piquée-Audrain (Mauthausen n° 62.978): "*Plus jamais ça! 22 dessins à la plume 1945 - 1947*" Editat per Amicale de Mauthausen. 31, bld Saint-Germain 75005 Paris. Primera edició: 1967.

Daniel Piquée-Audrain: Resistent. Detingut a París el 20 de gener de 1944, serà deportat a Mauthausen i integrat al camp annexe (Kommando) de Melk on treballa a la fàbrica subterrània. Cau malalt i és evacuat al camp central on serà alliberat el 5 de maig de 1945.

"TOTS ELS DRETS RESERVATS"

Reunió del Comitè Internacional de Mauthausen a Barcelona

A l'abril de 1979 es va reunir el Comitè Internacional de Mauthausen a Barcelona. Era la primera vegada que es reunia a Espanya el CIM. Tots els implicats van prendre consciència de la profunda significació que això tenia: el reconeixement públic i institucional de les víctimes republicanes del nazisme i dels seus familiars, després de la ignominiosa dictadura franquista.

Enguany, trenta anys després, la reunió anual del CIM ha tornat a venir a casa nostra, reconeixent la tasca que hem fet, i continuem realitzant, des de l'Amical d'Espanya.

La reunió del Comitè Internacional de Mauthausen (CIM), a Barcelona, durant els dies 8 a l'11 d'octubre, ha estat un èxit total, tant pel treball que es va dur a terme al seu si, com per les activitats obertes als socis i al públic en general.

El programa d'actes es va presentar en una roda de premsa, el dia 7 i, al dia següent, a la sala Martí l'Humà del Museu d'Història de Barcelona, repleta de públic, va tenir lloc la presentació de la base de dades sobre els deportats republicans a càrrec del Dr. *Alfons Aragoneses* de la UPF, i una taula redona amb valuoses aportacions del Director del Memorial Democràtic de Catalunya, *Miquel Caminal*, l'historiador *Francesc Vilanova*, el comissari de l'exposició *Stephan Matyus*, *Elke Gryglewski*, del departament de pedagogia de la Casa de la Conferència de Wannsee i *Rosa Toran*, presidenta de la nostra Amical.

El dia 9, a les set de la tarda, es va procedir a la in-

Reunió de treball del CIM

del Museu, Sr. Agustí Alcoberro, i de la presidenta de l'Amical, Sra. Rosa Toran. Fou una sessió especialment densa i profitosa, on es van discutir importants temes generals i es van preparar els actes d'homenatge a celebrar el 2010. El CIM va dinar al restaurant del mateix museu, un lloc amb una magnífica panoràmica de la ciutat, que tots els integrants del comitè van lloar. A la vesprada, es visità el conjunt monumental del Museu d'Història de Barcelona i per a acabar assistírem a la recepció al Palau de la Generalitat, on el conseller Joan Saura va entregar a cada membre del CIM una insígnia del Memorial Democràtic, i el president del CIM, Sr. Dusan Stefancic va pronunciar també unes paraules.

El dia 11, a les nou del matí, una agradable reunió a la seu de la nostra Amical, va servir per a mostrar alguns dels treballs duts a terme per la nostra associació i per a intercanviar idees i projectes. Com a clausura dels actes, es va realitzar una ofrena floral a les víctimes de les guerres en el recuperat Refugi 307 del Poble Sec i es van visitar les seves instal·lacions. L'últim acte va tenir lloc el dia 28, amb una conferència sobre els deportats barcelonins, a càrrec de Rosa Toran. A més de conviure uns dies en molt grata companyia, destaquem els

interessants intercanvis d'idees i les riques discussions sobre projectes, de manera que la continuïtat del treball del CIM s'augura altament prometedora.

Finalment volem destacar el nostre agraïment a les institucions que han fet possible aquesta trobada: *Direcció General de la Memòria Democràtica de la Generalitat de Catalunya*, *Ambaixada d'Àustria a Espanya*, *Museu d'Història de Catalunya*, *Museu d'Història de Barcelona* i de totes les persones implicades en l'organització, que han estat un exemple d'amabilitat i eficàcia.

Isidoro Teruel i Jesus Ruiz (Representants de l'Amical d'Espanya al CIM)

Rosa Toran adreçant-se als assistents a la inauguració de l'Exposició "Imágenes y Memoria de Mauthausen"

auguració a la Capella Reial de Santa Àgata de l'exposició "Imágenes y Memoria de Mauthausen", amb l'assistència entre altres del president del Parlament de Catalunya, de l'ambaixadora d'Àustria i del CIM en ple. Van ser especialment emotives les paraules de l'Amical francesa que es va unir a l'acte. L'assistència de públic va ser tan nombrosa que la gran sala disposada va ser insuficient per encabir els nombrosos assistents.

Per acabar la jornada, vam rebre una càlida recepció a l'ajuntament de Barcelona amb paraules d'agraïment i suport a la labor del CIM per part de Joaquim Mestre, regidor de Drets Civils, en representació de l'alcalde de la ciutat.

El dia 10 va començar amb una llarga i profitosa reunió del CIM al Museu d'Història de Catalunya. Es va iniciar la sessió amb una càlida benvinguda del director

CONDEMNNA PELS ACUSATS DE LA LLIBRERIA KALKI

El dia 28 de setembre es va fer pública la sentència del judici celebrat el passat mes de gener contra els acusats de la llibreria Kalki de Barcelona, especialitzada en publicacions de temàtica nazi: *Ramon Bau Fradera, Oscar Panadero García, Carlos García Soler i Juan Antonio Llopart Senent*, contra els quals ens havíem presentat com a acusació particular, al costat de SOS Racisme i les comunitats jueves.

La sentència condemna els acusats a tres anys i sis mesos de presó, pels delictes de difusió d'idees genocides, de vulneració dels drets fonamentals i de les llibertats garantides per la Constitució i per associació il·lícita.

Manifestem la nostra satisfacció per la decisió del tribunal, en la mesura que significa una fita en la lluita contra la impunitat d'aquells que, emparant-se en les llibertats que garanteix la nostra democràcia, atempten contra la dignitat de les víctimes del nazisme i esperonen actuacions xenòfobes i racistes.

NOU ATAC AL MONUMENT DE CAMARGO

CANTÀBRIA:

Els grupuscles feixistes han tornat a dirigir la seua fòbia (per cinquena vegada en aquests últims anys) contra el monument erigit a Camargo a les víctimes del nazi-feixisme, amb un vil atemptat, signat amb la simbologia nazi. Sembla que fins i tot el nom dels morts els destorba i volen ferlos desaparèixer. No va ser suficient el milió de víctimes que li va costar al nostre poble la tràgica guerra civil i encara volen continuar atiant, a hores d'ara, el foc de l'odi amb els únics procediments que coneixen: la violència física i verbal.

Jesús de Cos Borbolla (Delegat a Cantàbria de "Archivo, Guerra y Exilio" AGE)

COL-LABORACIONS

ELS NAZIS I EL MAL

Ana Rubio és l'autora d'aquesta obra (Barcelona, Llibertat, 2009. 178 pàgines), prologada per Norbert Bilbeny, i de la qual Susana B. Violante ens ofereix la ressenya.

El llibre *Els nazis i el Mal*, porta per subtítol: «La destrucció del ser humà». L'anàlisi d'Ana Rubio ens mostra, basada en una acurada bibliografia i documents originals, que aquesta destrucció va involucrar una forma d'anihilament de les persones que va anar soscavant el concepte i el cos de l'«ésser humà».

El nazisme és per a Ana Rubio, un fenomen que ha deixat un llegat en la societat actual molt ampli; exemples els trobem en les mateixes accions terroristes i les conseqüents formes d'holocaust viscudes a Amèrica Llatina, Àsia o Àfrica, la qual cosa ens aporta eines de reconeixement de situacions genocides per a les que no és definitori el nombre de morts, sinó la forma que adquireix el patiment i la perversió de la tortura aplicada a algú pel simple fet de ser «diferent» al que un grup d'«elegits» consideren. Encara que només sigui per una mort, a partir d'aquestes categories de violència intolerant, ja es pot designar com a «genocidi».

En la primera part del llibre, que porta per títol: «Globalització del Mal», l'autora parla d'un Mal amb majúscules ja que el nacionalsocialisme va exterminar tota manifestació humana que no coincidís amb els seus interessos, negant la diferència a l'instar una humanitat d'«iguals» —els clons de la meitat del s. XX—. Un Mal que esdevé estructural i que l'autora enuncia en quatre àmbits: 1: la medicina; 2: la ideo-

logia; 3: la religió i 4: la justícia.

En la segona part, es desenvolupa el fenomen de la massificació de l'home perquè aquest no analitzi ni prengui decisions per si mateix, perquè totes elles són preses pel Führer-Déu-Omnipotent i Omniscent. La massificació ateny a tots els sectors d'expressió socials, des de:

- 1) El propi poble alemany ignorant dels últims subterfugis del poder.
- 2) La massa noble representada pels propis SS, amb la qual cosa s'evidencia el seu auto-convenciment de ser una divinitat messiànica.
- 3) La massa excedent, és a dir, les víctimes, els diferents, els que sobraven i els que van ser «necessaris» per a les proves medico-científiques del desenvolupament d'una nova massa: «els perfectes».

La tercera part de l'obra és èticament filosòfica en abordar la constitució i consolidació del Mal des de les concepcions antropològiques que va utilitzar el nazisme per a avalar els crims.

Aquest estudi conclou amb una quarta part antropológico-teològica de crisi de fe que afecta tant la relació entre el ser humà i el ser humà, i el ser humà i Déu. Crisi que veurem desenvolupada a partir de la transcripció de testimonis que van viure la Barbàrie en la seva pròpia carn. No voldríem finalitzar sense recomanar la lectura d'aquest llibre que és una anàlisi profunda d'una època que encara desgraciadament i, com ja hem advertit, es troba present avui dia.

Susana B. Violante (Professora de Filosofia.- Universitat Nacional de Mar del Plata, Argentina.)

HOMENATGES ALS REPRESALIATS I ALS IMMOLATS PEL FRANQUISME

Coincidint amb la data de l'afusellament del president de la Generalitat Lluís Companys, han tingut lloc diversos actes: El dia 14 d'octubre, el Palau de Sant Jordi de Barcelona va acollir milers de persones per homenajar els homes i dones que van lluitar contra la dictadura franquista i per la democràcia i els drets nacionals de Catalunya. Poemes recitats per Carme Sansa, Lluís Homar, Juan Diego, Juan Echanove, Julieta Serrano i Mercè Sampietro, junt a les cançons interpretades per Francesc Pi de la Serra, Joan Manuel Serrat i l'Orfeó Català, varen tenir un significat especial, en la mesura que ens recordaven poemes i paraules que van esdevenir himnes de combat.

El diumenge 18 d'octubre, el Fossar de la Pedrera va ser el marc que va acollir el tradicional acte, celebrat cada any, en memòria dels afusellats pel franquisme, aquesta vegada en ocasió del 70è aniversari

del primer afusellament. L'acte estava organitzat pel Memorial Democràtic, l'Ajuntament de Barcelona i l'Associació Pro-Memòria als Immolats per la Llibertat a Catalunya. Als parlaments del Sr. Pere Fortuny, en nom de l'associació, i del Sr. Miquel Caminal, director del Memorial Democràtic, seguien les ofrenes florals i les interpretacions de la Coral Sant Jordi.

PRESENTACIÓ DEL CÒMIC *EL BUEN HOMBRE*

El dia 27 d'octubre, a la FNAC-El Triangle de Barcelona, es va presentar aquesta obra il·lustrada: "El buen hombre" (Edicions Glénat).

És una obra amb guió de Javier Cosnava, la participació de deu il·lustradors i el pròleg de Rosa Toran.

La trama s'inspira en el camp de Mauthausen, en concret en la urbanització de les SS que l'envolta, construïda i mantinguda per presoners del camp. Els personatges i fets, reals, permeten aprofundir en

els comportaments humans que oscil·len des del crim i l'assassinat, a la passivitat i a la rebel·lió.

XIV MOSTRA D'ASSOCIACIONS DE LA MERCÈ

Tal com és habitual hem participat en les activitats celebrades els dies 24, 25, 26 i 27 de setembre, amb la nostra presència a un estand de la Plaça Catalunya i l'organització d'una activitat a càrrec dels estudiants dels IES Miquel Martí i Pol, de Roda de Ter, i El Pedró, de L'Escal, que van participar en els dos darrers viatges a Mauthausen. L'activitat va consistir en explicar la seva experiència amb el suport dels excel·lents materials gràfics elaborats per ells mateixos.

ANUL·LACIÓ DEL JUDICI AL PRESIDENT COMPANYS

Una de les prioritats de les associacions de memòria és aconseguir l'anul·lació del judici del president Companys, fita indispensable per a restituir la dignitat del president afusellat, cas únic en la història europea. La seva anul·lació obriria camí per fer el mateix amb els milers de víctimes assassinades i condemnades pel règim franquista.

TRADUCCIÓ AL FRANCES DEL LLIBRE DE JOAN ESCUER

ouest france 22/09/2009

Républicains espagnols dans la Résistance
Début 1942, des forgerons espagnols sabotèrent la récupération du bronze du monument américain, à Saint-Nazaire.

A gauche, Enrique Escuer, le frère du militant avec Carlos Fernandez et Dèlia Escuer, traductrice des mémoires de son père, Joan Escuer Gomis.

Les memòries de Joan Escuer Gomis han estat traduïdes al francès, publicades per l'Amical de Mauthausen. La traducció ha estat feta per la seva filla Dèlia Escuer.

Joan Escuer, refugiat a França, va arribar al 1941 al Camp Franco de Montoir de Bretagne on va ser obligat a treballar a la base de submarins de Saint Nazaire. Al juny de 1942 hi ha una xarxada per part de la policia de Vichy i Joan Escuer serà deportat a Dachau.

La premsa francesa s'ha fet ressò de les diferents presentacions del llibre que s'han fet a Saint Nazaire, Nantes i altres poblacions de la regió.

USHMM (United States Holocaust Memorial Museum)

El mes d'abril, la nostra col·laboradora Rosa Sánchez, va tenir una llarga jornada de treball a Washington amb els responsables de l'*United States Holocaust Memorial Museum*, amb l'objectiu de posar les bases de futures actuacions que facin possible una presència més visible de la deportació republicana en el mateix museu i en les activitats que realitzen.

Un dels mitjans més eficaços seria incorporar el nom de les víctimes o familiars en el "Registry of Holocaust Survivors" (Registre de Supervivents de l'Holocaust).

ACTIVITATS A L'ARAGÓ

2 de Juliol: Presentació Barbastre de la ponència de Juan M. Calvo "La deportación de los aragoneses a los campos nazis (1940-1945)", dins del curs "Migración, deportación y exilio" de la UNED. Hi va participar també el soci de l'Amical Juan Magallón, que va testimoniar sobre el seu avi José Puy Llisa.

9-10 d'Agost: Celebració a Ejulve (Terol) de les V Jornades dedicades a la deportació dels republicans aragonesos, orientades, enguany, a recordar el 70 aniversari de l'exili. En la Jornada inaugural es va presentar la revista comarcal on Juan M. Calvo ha publicat un estudi sobre els deportats de la comarca d'Andorra - Sierra de Arcos. Les dues darreres jornades es van haver de suspendre per motius de salut de l'organitzador.

12 de Novembre: Participació de Juan M. Calvo a les Jornades "Exili republicà del 39" organitzades per la Fundació d'Investigacions Marxistes "Rey del Corral", a Saragossa amb la ponència: "Els exiliats republicans i els camps d'extermini nazis, 1940-1945".

Els alumnes dels IES "Monegros Gaspar-Lax" de Sariñena i "Mar de Aragón" de Casp, que van participar al viatge a Mauthausen al maig de 2009, han realitzat una sèrie de conferències per

alguns pobles de les seves comarques respectives, explicant les vivències del viatge.

Els alumnes Darío Villagrasa i Néstor Pallarés, de Bujaraloz, que van viatjar amb l'IES de Casp, presentaren el 28 de novembre a Bujaraloz un vídeo realitzat per ells mateixos sobre el viatge. A l'acte hi assistiren unes 150 persones.

ANDALUSIA: MONUMENT ALS AFUSELLATS PEL FRANQUISME

El dissabte 17 d'octubre a les 12 del matí es va inaugurar, per part de la societat civil, el monument als afusellats pel franquisme, a Dos Hermanas (Sevilla).

Fins al moment, les Associacions "Dignitat i Memòria" (DIS-ME) de Marchena, "19 Mujeres" de Guillena, "Asociación Andaluza Memoria y Justicia" (AMHyJA), "Amical de Mauthausen" i el Grup de Treball "Recuperando la Memòria de la Història Social de Andalucía" (RMHSA) de CGT, així com l'Ateneu Andalús i el Col·lectiu de Teatre "Vistazul" (CTV), es van AUTO-CONVOCAR per a inaugurar –des de la societat civil– el monument en record, i com a homenatge, als veïns de Dos Hermanas assassinats/afusellats pel franquisme després del colp d'estat del 18 de Juliol de 1936.

Més de cinc anys esperant.

L'Ajuntament nazarè va aprovar la construcció del monument l'any 2004 comptant amb una subvenció de la Junta d'Andalusia. Després d'un concurs –entre els artistes locals– es va adjudicar a Leopoldo González i el va construir construït Rafael Claro. Fou instal·lat el 18 de Juny del 2009 a l'entrada on va estar situat l'últim camp de concentració del franquisme, "Los Merinales".

L'equip de govern ho ha estat dilatant i canviant d'opinió constantment. De fet ningú parlava –quinze dies abans de l'autoconvocatòria– d'una inauguració oficial; tampoc, que en les dues plaques previstes es fes esment a la "repressió franquista", encara que això, finalment, es va corregir. Però la reivindicació perquè hi figuressin els noms de les víctimes no ha estat resolta.

Angel del Río.- Delegació d'Andalusia

DELEGACIÓ DE MADRID

Ens informa la nostra delegada a Madrid, Concha Díaz, que l'exposició "**RESISTENTS I DEPORTADES**" ha itinerat per diversos municipis de la Comunitat de Madrid:

- Velilla de San Antonio: 9 al 30 de novembre,
- Loeches: 9 al 13 de desembre.
- Mejorada del Campo: 14 al 27 de desembre.

Homenatge als deportats rodencs als camps de concentració nazis

El 17 de maig, a l'Aula de Cultura de Caixa Manlleu de Roda de Ter, s'inaugurà l'exposició: "*Mauthausen, l'univers de l'horror*" amb la intervenció de Judit Pujadó, directora de l'Institut "Miquel Martí i Pol"; Maria Ocaña, directora de l'arxiu, i Antoni Llach, alcalde de la població, els quals van venir al viatge a Mauthausen d'enguany. Tot seguit Rosa Toran féu una conferència sobre l'exposició "*Mauthausen, l'univers de l'horror*".

El 23 de maig els alumnes de l'IES Miquel Martí Pol van presentar els reportatges del viatge a Mauthausen.

EXPOSICIONS I CONFERÈNCIES

Sant Celoni: 2/04/09 Conferència de Pilar Molins a l'IES Baix Montseny.

Prats de Lluçanès: 11/06/09 Conferència de Llibert Villar i Tomàs Rebollo a l'IES Castell del Quer i Exposició "Resistents i Deportades".

Sant Pere de Ribes: 12/06/09 A la Sala de Plens de l'Ajuntament, organitzada per GER i dins la Setmana del municipi anti-racista, conferència de Rosa Toran i Enric Garriga, nét de Marcel·lí Garriga, amb projecció de "Nit i Boira". En el col·loqui posterior intervingueren familiars de deportats de la comarca.

Terrassa: 16/06/09. Xerrada-col·loqui de Joan Calvo sobre la deportació republicana, organitzada per: "Terrassa per la 3ª República".

Barcelona: 27/06/09 Participació en els actes del "Dia de l'Alliberament Gai", amb un stand amb informació sobre l'Amical i llibres.

Torelló: 03/07/09 Conferència de Llibert Villar i Tomàs Rebollo a la Unitat de Pioners de l'Agrupament Comte Jofre i Verge de Rocaprevera.

Isona: 25/07/09 al 25/08/09 Exposició "Mauthausen, l'univers de l'horror" a la Sala d'exposicions del BBVA. El 25 de juliol: conferència de Tomàs Rebollo i Llibert Villar.

Prats de Lluçanès: 11/06/09 A l'IES Castell del Quer. Conferència de Tomàs Rebollo i Llibert Villar.

Lleida: 2/10/09 Al Col·legi Claver, conferència de Josep San Martín sobre la deportació.

Santa Maria de Palautordera: 27/10/09 A l'IES Regisol. Conferència de Pilar Molins.

Torredembarra: 29/10/09 A l'IES Ramon de la Torre. Conferència de Tomàs Rebollo i Llibert Villar

Sabadell: Del 28 d'octubre a 9 de novembre, a l'IES Marcel Camps, exposició "Resistents i Deportades" i conferència de Tomàs Rebollo i Llibert Villar el 4 de novembre.

Piera: El 28 d'octubre, 4 i 18 de novembre, a l'IES Guinovardes. Conferències de Joan Calvo.

Roses: 5/11/09 A l'IES Cap Norfeu. Conferències de Rosa Toran.

Barcelona: 18/11/09 A l'IES Sant Martí de Provençals, Conferència de Tomàs Rebollo i Llibert Villar.

Salt: El 17 i 24 de novembre, a l'IES Vallvera. Conferències de Lluís Reverté.

Ajuntament de L'Esquirol. Del 16 al 30 de novembre, exposició "Resistents i Deportades" i conferència de Rosa Toran el 29 de novembre.

Mollet: 30/11/09 Al Centre Cívic Ateneu Gran. Conferència de Pilar Molins.

Barcelona: 3/12/09 Diada de la "Societat Catalana de Seguretat i Medicina del Treball". Conferència de Rosa Toran.

El Perelló: 15/12/09 A l'IES Blanca d'Anjou. Conferència de Lluís Reverté.

País Basc: Organitzades per les associacions *El Mata-dero* i *La Ilusión*, durant els dies 13 i 14 de novembre i amb una notable assistència de públic, han tingut lloc dues conferències de Rosa Toran sobre els republicans als camps nazis a Azkoitia i a Errenteria a més de la projecció de "Nit i Boira". També intervingué el soci Oscar Luengo per presentar el seu llibre "La colina de la muerte", basat en l'experiència del seu oncle, Fermín Arce, deportat a Mauthausen.

70è Aniversari de l'Exili Espanyol

Organitzats per l'Asociación de Descendientes del Exilio Español i amb la col·laboració del Ministeri de la Presidència i la Universitat Complutense de Madrid, es van celebrar diversos actes, els dies 6 i 7 de maig, entre els quals destacà el reconeixement als deportats espanyols. La nostra presència hagué de limitar-se a la participació del deportat Edmon Gimeno i a la nostra delegada a Madrid, Concha Díaz (el primer dia), ja que les dates coincidiren amb el viatge commemoratiu a Mauthausen.

Lamentem aquest fet i la manca de comunicació dels organitzadors amb la nostra entitat, que treballa des de 1962 per al reconeixement de la deportació republicana.

EXPOSICIÓ: "IMATGES I MEMÒRIA DE MAUTHAUSEN" A TARRAGONA

La mostra s'inaugurà a Tarragona, el 3 de setembre, a les 19h. i romandrà oberta fins a finals de gener, al *Tinglado 4* (Moll de la Costa s/n. Port de Tarragona).

A Barcelona, l'exposició va tancar el 22 de novembre. Després de dos mesos de romandre oberta al públic, ha comptat amb una gran afluència de visitants: per la Capella de Santa Àgata han passat 29.215 persones per a visitar-la.

Què us diré de l'Amical de Mauthausen?

Internet també es fa ressò de les activitats que l'Amical porta a les Escoles i Instituts per donar a conèixer als joves què fou la Deportació.

Avui recollim una mostra de l'impacte d'aquestes xerrades que trobem en un "blog" a Internet. Una pàgina d'aquest blog porta per títol: "Què us diré de l'Amical de Mauthausen?" És el blog de la professora Silvia Caballeria: <http://silviacaballeria.blogspot.com/2009/02/amical-de-mauthausen-4t-so.html>

El blog es fa ressò de la xerrada que la Pilar Molins Cid va fer als alumnes de 4t de l'ESO del col·legi Sant Miquel dels Sants de Vic. El blog recull també les opinions dels alumnes que van assistir a la xerrada.

REUNIÓ DE L'AMICAL DE FRANÇA I LA D'ESPANYA

El 10 d'octubre, coincidint amb els actes de la reunió del CIM, es va celebrar una reunió entre representants de les Amicals de França i d'Espanya a la seu de la nostra associació.

Abans de començar la reunió es va realitzar una visita al local de l'Amical, explicant als nostres convidats la utilització dels espais. Finalment se'ls va mostrar la Base de Dades, fruit del conveni entre la Generalitat, la Universitat Pompeu Fabra i l'Amical, davant la qual van manifestar un enorme interès pel treball realitzat i per la seva potencialitat de cara al futur.

Durant la reunió es van tractar diferents temes d'interès comú:

1. La transmissió de la memòria de la deportació després de la desaparició dels supervivents: És un tema

que preocupa a ambdues amicals i cal buscar més mitjans de difusió, aprofitant les noves tecnologies i diversificant el missatge posant èmfasi en la defensa dels drets humans.

2. Es va parlar de les possibles col·laboracions entre ambdues Amicals:

- Intercanvi de col·laboracions en els Butlletins.

- Publicacions: Es constata el problema de la falta de publicacions franceses o espanyoles a la llibreria del camp de Mauthausen.

- Traducció al francès del llibre: "Joan de Diego, tercer secretari a Mauthausen".

- Pàgina web. Correspondència de links entre les respectives Amicals.

3. Indemnització (Loi des Orphelins) És necessari insistir-hi, perquè

encara hi ha beneficiaris que no se n'han assabentat.

4. Commemoració 2010

Intentarem coordinar els respectius programes per a poder realitzar un acte conjunt, tenint en compte que el millor lloc seria Ebensee.

5. Monument als republicans a Mauthausen.

Caroline Ullman ens informa que encara que el monument als republicans espanyols estigui dins dels límits assenyalats pel govern austríac a França, podem realitzar les obres de restauració que considerem oportunes. Ens aclareix també que quan es va erigir, el 1962, el sistema per a costejar-ho va ser una subscripció oberta a França. Pensem que podríem utilitzar aquest mateix sistema per a dur a terme els treballs d'adequació, mitjançant una campanya conjunta, a estudiar en el futur.

RECORDEM A...

Antonia Diaz Aguirre, que morí el dia 21 de setembre; era filla de Antonio Diaz Rodriguez, assassinat a Mauthausen.

Juana Rodón Bertran, sòcia 503, que va morir el 17 d'octubre; era germana de David Rodón Bertran, mort a Gusen.

Enrique Vandor Koppel, soci 1259, mort el 6 de juliol. Fou un dels jueus salvats gràcies a l'acció del cònsol Perlasca a l'ambaixada de Budapest.

Manuel Rausa Bérniz va morir el 17 de novembre a Ballobar (Osca). Al 1941 va romandre, sota el control de l'organització TODT, a la base de submarins de Brest. Allí, en règim de treballs forçats, va participar en la construcció de les fortificacions portuàries on s'allotjarien els submarins de la flota alemanya. Encara que els serveis d'aquests treballadors forçats eren necessaris per al règim nazi, el seu treball d'esclaus no els estalviava els maltractaments davant la mínima relliscada.

Al 2008, els alumnes de l'IES Baix Cinca de Fraga, que participaven en el projecte de viatge a Mauthausen, promogut per l'Amical, el van entrevistar i Manuel va estar a l'IES donant una xerrada i responent amablement i lúcidament a les nombroses preguntes de l'alumnat.

Juan Camacho Ferrer, ex deportat a Mauthausen soci 224, que va morir el passat 19 d'agost a Montevideo (Uruguai).

El passat 19 d'agost moria a Montevideo, als 90 anys d'edat, l'exdeportat almerienc Juan Camacho Ferrer (Gádor, 1919) i . Durant aquests últims tres anys va viatjar amb regularitat des d'Uruguai fins a Barcelona per a acudir, com a part essencial de l'expedició de

l'Amical, als actes de commemoració de l'alliberament del camp de Mauthausen. Juan serà recordat per la seva entusiasta disposició i activa participació a l'hora de testimoniar in situ la seva experiència concentracionària als joves estudiants i per dedicar els seus últims esforços a la memòria de tants companys que van deixar les seves vides en aquells recintes de l'horror.

Juan Camacho va viure en primera persona tots els grans drames del nostre món contemporani: l'emigració de la seva Andalusia natal a França essent un xiquet; la Guerra d'Espanya –va tornar de França per a defensar la República i combatre al feixisme–; l'exili, els camps de concentració francesos, la II Guerra

Mundial i la deportació a Mauthausen; i després de la repatriació una nova i definitiva emigració que el portà fins a Uruguai. Malgrat tantes adversitats patides, mantenia intacte el seu orgull de lluitador antifeixista i d'home memòria, que va entendre la vàlua pedagògica del record per a les futures generacions. Amb Juan Camacho desapareix una persona entranyable i íntegra d'una generació irreplicable a la història. Ara ens toca a totes les persones que el vam conèixer, reivindicar i difondre la seva memòria com a exemple que una altra humanitat és possible.

(Angel del Río, delegat a Andalusia)

NOVA PAGINA WEB

L'actual pàgina web estrenada recentment, es presenta en castellà, català i anglès. Ofereix nous continguts presentats d'una manera més dinàmica i actualitzada. Allí trobareu referències als actes on intervé l'Amical, homenatges, exposicions... i també podeu trobar la revista quadrimestral, en format digital. Esperem que aquest esforç d'actualització serveixi per donar a conèixer molt millor tant els objectius de la nostra associació com la tasca important que realitzem amb els mitjans dels quals disposem.

<http://www.amical-mauthausen.org/>

LA MEMÒRIA VIVA DE MAUTHAUSEN

El dia 24 de novembre, la Universitat Johannes Kepler de Linz, va lliurar el títol de doctor honoris causa en ciències socials i economia a Hans Maršálek, supervivent de Mauthausen i personatge important de la resistència austríaca, en reconeixement pels seus èxits destacables en la construcció del Memorial de Mauthausen, pel desenvolupament dels arxius del camp, l'actualització científica i publicitària de la història dels camps de concentració de Mauthausen i de Gusen i la resistència al règim nazi.

AJUT DEL GOVERN DE FRANÇA PER A ORFES DE PARES MORTS DURANT LA DEPORTACIÓ (Loi des Orphelins)

Recordem que continua vigent el decret del govern francès. Si encara queden orfes de francesos que institueix un ajut econòmic (27.440,82 € o una renda vitalícia de 457,35 € mensuals) als fills de les persones que van morir durant la seva deportació des de territori francès. Si encara queden orfes de deportats republicans que no n'han estat beneficiats, poden dirigir-se a la nostra associació o als consultats francesos per dur a terme les tramitacions.

LECTURES RECOMANADES

Jassies, Nico **Marinus van der Lubbe y el incendio del Reichstag**, Alikornio Ediciones, Barcelona 2008, 93 pàgs. Jassies reconstrueix la biografia del jove holandès i les seves declaracions en el procés i exposa la tesi de l'autoria individual dels fets, en contra de la visió complotista de nazis i comunistes. Acompanya l'obra un prefaci sobre la posició d'historiadors interessats en refermar la tesi del complot, entre els quals antics deportats que possiblement temen que l'exculpació dels nazis en l'incendi serveixi també per blanquejar les seves accions criminals.

Limón Pons, Miquel A, López Casanovas, Joan F, Lluy, Xicu, **Menorquins a Mauthausen**, Confederació General del Treball de les Illes Balears, Ciutadella 2009, 80 pàgs. L'obra s'estructura en tres parts corresponents als autors citats: "Guerra civil i exili: Menorquins entre l'horror de dos exterminis", "Contra els pous de l'oblit" i "Relació dels deportats nascuts a Menorca". Les idees desenvolupades en les dues primeres giren entorn de que la guerra no acabà el 1939 i diverses reflexions sobre la memòria i el fenomen dels totalitarismes i la barbàrie de la condició humana. L'apartat realitzat per Xicu Lluy, aporta un breu apunts biogràfics dels deportats menorquins.

López de Casenave, Licia, **Los otros niños del pijama de rayas. Los ángeles del Holocausto**, Robin Book, Barcelona 2009, 188 pàgs. Obra de divulgació que tracta de les víctimes infantils de la Shoà, a partir d'històries personals, així com també es refereix als que dugueren a terme accions per a salvar-los. A més d'un capítol sobre les víctimes no jueves, el llibre conté una cronologia, un glosari, un extracte de les Lleis de Nuremberg i una llista de camps i guetos.

DDAA, **Els noms de la guerra. Relació de totes les víctimes de les comarques gironines i el testimoni de l'última generació que va viure la Guerra civil**. Ed. El Punt, Girona 2009, 345 pàgs. El llibre abasta un ampli ventall d'informacions sobre la violència a la rereguarda, el front, els bombardejos, la repressió franquista, l'exili i els camps nazis, apartat realitzat per Rosa Toran; l'ordenació alfabètica de les víctimes, per comarques esdevé una eina de gran utilitat, a més d'aportar un valuós i complet repertori testimonial dels protagonistes i els seus descendents.